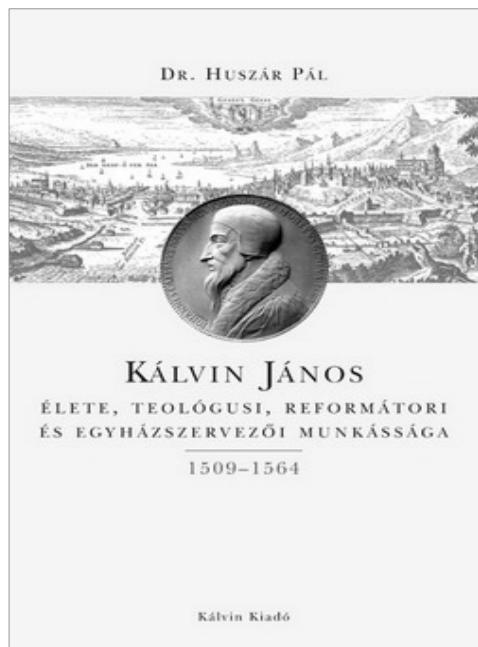

Collegium Doctorum

Magyar Református Teológia. A Magyar Református Egyház Doktorok Kollégiumának periodikája. VII. évf. 2011. ISSN HU 1787-128X, 218 old.

A *Collegium Doctorum*, a magyar református teológiai tudományosság seregszemléjét jelentő szakfolyóirat VII. évfolyama a 2009. év május 22-nek újszerűségén épül fel. A letűnt rendszer által diktált egyházszervezeti különélés éveiben megalapított Magyar Református Egyház *Doktorok Kollégiuma* most az ún. utódállamok teológusaival karöltve műveli a keresztyén vallásos tudományt. A *Collegium Doctorum* e számát a folyóirat felelős szerkesztője, Kádár Zsolt indítja, kiemelve, hogy a kollégium nem kevesebb mint 15 részlegben működik, s így biztosítja a teológia helyét és megbecsülését a magyar tudomány mezején.

A folyóirat hármas tagolású. Igei arcélét a *Meditáció* adja meg, amelyet ezúttal Steinbach József püspök jegyez. Ebből építkezik tovább a legtestesebb rész, az előadóké; ezen belül pedig két tematizált

előadás csoport is helyet kap. Ezek a legidősebb kérdéseket taglalják. A harmadik részben a kollégium működésének fórumával ismerkedhetünk meg. Ennek a résznek lapjain olvashatjuk a Pápán, 2010. augusztus 25-én elhangzott közgyűlési, főtitkári jelentést, majd a doktori közösség által kitüntetett tudósok életpályáját, laudációját. Értesülhetünk Boross Géza post mortem kitüntetéséről, Buzogány Dezső, Németh Pál, Sepsy Károly megtisztelő kitüntetéséről, valamint arról, hogy a Doktorok Kollégiumának közgyűlése „az év könyve díjjal” tüntette Huszár Pál *Kálvin János élete, teológusi, reformátori és egyházszervezői munkássága* címmel 2009-ben megjelent munkáját.

A nyomtatásban megjelenő előadásokat a teológiai szakcsoport, illetve a kollégiumon belüli szekció-hovatartozás szerint soroljuk fel, szerzőjüket is feltüntetve.

A rendszeres teológia körébe tartozóan Vladár Gábor kettős feladat megoldására vállalkozott: *Kálvin megigazulástana a Római levélhez írt kommentárja alapján és az újabb exegetikai irodalom fényében*. Egyrészt legnagyobb reformátorunk megigazulástánát vizsgálja úgy, amint ez a Római levélhez írt magyarázatából kiláglik, másrészt bemutatja azt a szemléletváltozást, amely az elmúlt három évtized exegetikai megközelítését jellemzi e tárgyban.

Hogy nincs új probléma a „nap alatt”, a házasság és az elválás puritán erkölcsi vetületét szemléltetve bizonyítja Petróczi Éva egy 345 éve megjelent traktátus margóján: *Házassági-válási kódex – puritán módra. Tarpai Szilágyi András: Libellus repudiü et divortü Christiani (1667)*. Tarpai 79 lapos „kódex”-nek sok tétele ma is megállja a

helyét, és Petróczi szerint e műnek ott lenne méltó helye a nemzetközileg ismert házassági-elválási módszertankönyv mellett.

„Krisztus-központú és emberre figyelő közösség” – ekképpen határozza meg önmagát a 2010-ben egységre lépett Református Egyházak Világközössége. E megalakulás *teológiai súlypontjairól* értekezik Iszlai Endre, kiemelve közülük azokat, amelyek különös jelentőséget kapnak a Magyar Református Egyház hiteles szolgálata szempontjából.

Szűcs Ferenc előadásában arra következtet (*Anselmus „satisfactio”-tanának érvényessége és reinterpretációja. Előzmények és következmények*), hogy Anselmus számára nem az ember megigazítása, hanem Isten igazsága áll a középpontban. Nyomon követi Anselmus befogadását, majd pedig kiigazítását Anselmustól Moltmannig. Utóbbi szerint az áldozatok és elkövetők számára a megigazítás egy új kezdethez való jogot jelent.

A rendszeres teológia erőteljes ágához tartozik három további előadás a közeli múlttal való indulatmentes szembenézés szolgálatában, a tisztánlátás elősegítésére. Fazakas Sándor *A bűn szociális kontextusban* című előadásában a büntett és annak kihatása kérdésével foglalkozik, figyelembe véve, hogy e viszonyban másak voltak az ószövetségi adottságok, amikor is Izráel esetében egybeesett a vallási közösség és a politikai közösség határa.

A következő munka Ferencz Árpádé, aki az egyén felelősségét kutatja egy olyan társadalomban, ahol a keresztyén értékrend megrendült: *Fragmentumok egy poszt-modern politikai etikából a megbékélés kontextusában. A tisztességes társadalom?*

Füsti-Molnár Szilveszter az ógyházi vadhajtasok egyikének mai felelevenedését

elemzi *Donatista tényezők a magyar református egyház ekkleziológiai útkeresésében 1989/90 után.*

Ha a múlttal való szembenézés – erdélyi szóhasználatnál „átvilágítás” – folyamatának teológiai medret teremtő előadásaihoz Szűcs Ferenc előadása képezte az átmenetet (az elégtétel-teológia vizsgálata), akkor a biblia teológiai kitekintést Peres Imre előadásában látjuk megvalósulni: *A helyettes áldozat és bűnbocsánat bibliateológiai implikációi.* A vonatkozó fogalmak és kifejezések felsorakoztatása után a szerző arra következtet, hogy Jézus helyettes áldozatát és a megbocsátást minden feltétel nélkül kell hirdetni, illetve példázni.

A gyakorlati teológia szakcsoportban is szép számmal találunk előadásokat, túlnyomó többségben pasztorálpszichológiai, lelkipázkodói témákban, majd ökumenikus és egyházi tárggyal. Itt csupán a szerzők és munkájuk címére szorítkozunk. Fekete Károly: *Az Öreg Gradual teológiai tanulságai és üzenetei mai istentiszteleti életünk számára;* Szcenci Árpád: *A református tanítóképzés neveléstudományi alapjai;* Kis Médea: *Szúcidprevenció lehetőségei és terei lelkipásztorok körében;* Kaszó Gyula: *Az öngyilkos magatartás és a lelkigondozás;* Pap Ferenc: *„Reformátusok a kegyelem trónusánál.” Teológiai alapelvek és a mai magyar református istentisztelet kérdései;* Jacques Matthey: *Relevance of Edinburgh 1910 and 2010. – Edinburgh 1910 és 2010 jelentősége;* Molnár Pál: *Jogalkalmazási szempontok az egyházak jogi helyzetének új szabályozásához.*

A szakemberek munkásságának gyümölcssei időszerűek és közérthetőek. Kívánatos volna szélesebb körben is ismertté tenni ezeket.

Balogh Béla